

Verslag

WEBINAR INVOERING ZERO-EMISSIEZONE IN LEIDEN

12 december 2023, 18.00 – 19.00 uur

De komst van de zero-emissiezone is inmiddels bekend. Maar wat betekent dat voor ondernemers en hoe kun je je voorbereiden? Een webinar vol informatie over de overgangsregeling, ontheffingen, gratis maatwerkwerkadvisegesprekken, subsidieregelingen en oplossingen. Evrim Akar, Eric Jellema en Michael van Wijngaarden vertellen er alles over.

Evrime Akar, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

VOOR DE ZERO-EMISSIEZONE GELDT EEN OVERGANGSREGELING

Het doel van de invoering van zero-emissiezones in steden is het reduceren van verkeersemisssie en het leefbaar houden van de stad. Dat kan door vervuilende bestel- en vrachtauto's te vervangen door vervoer zonder CO₂ uitstoot én door het aantal vervoersbewegingen te verminderen.

De datum waarop de zero-emissiezone wordt ingevoerd is bepaald op 1 januari 2025. Dat geeft ondernemers duidelijkheid en maakt het nemen van beslissingen over de te volgen strategie en de te maken investeringen makkelijker. In Leiden hebben we vier jaar geleden hierover afspraken gemaakt met de brancheorganisaties en is de aankondiging gedaan dat de zero-emissiezone eraan komt. Het ministerie gaat er van uit dat deze datum voor ondernemers haalbaar is op basis van pilots en onderzoeken die we samen met gemeenten en brancheorganisaties hebben gedaan tussen 2014 en 2019.

De binnenstad gaat in 2025 niet op slot! Ondernemers worden niet aan het onmogelijke gehouden. Er is een overgangsregeling met vrijstellingen en ontheffingen, die in alle emissiezones gelden. Op deze manier houden we er rekening mee, dat ondernemers de overstap naar zero-emissie vervoer kunnen maken op een voor hun logisch investeringsmoment. Gemeenten moeten de invoering naar de zero-emissiezone vier jaar van tevoren aankondigen. Dat heeft Leiden gedaan.

Vrijstelling? Doe de kentekencheck op www.opwegnaarzes.nl

De zero-emissiezone geldt niet voor personenauto's, maar voor alle bestel- en vrachtauto's (N1, N2 en N3 in het kentekenregister). Er zijn vrijstellingen, dat gaat op basis van het kenteken. Zo hebben bestelauto's emissieklasse 5 tot 1 januari 2027 toegang tot de binnenstad, en emissieklasse 6 tot 2028. Voor het verkrijgen van een vrijstelling hoeven ondernemers zelf geen actie te ondernemen. Doe de kentekencheck op www.opwegnaarzes.nl.

Ontheffingen

Ontheffingen moet je wel zelf aanvragen. Voor bijzondere voertuigen, zoals de betonmixer of de straatveger - waarvoor nog geen goed elektrisch alternatief bestaat- kun je een ontheffing aanvragen, mits het voertuig jonger is dan 13 jaar. Vanwege een handicap aangepaste voertuigen komen ook in aanmerking voor een ontheffing. Ook als je verantwoordelijk bent voor het vervoer van gehandicapten, het voertuig daarvoor is aangepast maar je hiervoor geen code hebt gekregen, kun je een ontheffing aanvragen. Je moet dan wel kunnen aantonen dat je het voertuig hebt laten aanpassen. Als je één keer per maand in de zero-emissiezone moet zijn, kun je een dagontheffing aanvragen. Voertuigen waarvoor geen goed elektrisch alternatief bestaat, of waarvan de levertijd te lang is, kunnen ook een ontheffing aanvragen.

Op dit moment werken de gemeentes aan het ontheffingenbeleid. Amersfoort zal de eerste gemeente zijn die het beleid gaat publiceren. Dat beleid geldt vervolgens in alle gemeentes. Kijk op www.opwegnaarzes.nl voor een overzicht van ontheffingen.

Centraal Loket Ontheffingen

Alle ontheffingen kunnen worden aangevraagd via het landelijke Centraal Loket Ontheffingen. Je hoeft niet per gemeente een ontheffing aan te vragen, een ontheffing is geldig in alle gemeentes. Je betaalt daarvoor één tarief. Het Centraal Loket Ontheffingen wordt medio 2024 operationeel, zodat je ruim voor 2025 een aanvraag kunt indienen.

Naast de landelijk ontheffingen zijn er ook lokale ontheffingen. Bijvoorbeeld als de bestaanszekerheid van een ondernemer in gevaar komt door de te nemen maatregelen. Lokale ontheffingen kan iedere gemeente zelf afgeven via de hardheidsclausule.

Netwerkgestie

We krijgen veel vragen over de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Daar kijken we ook naar. We zijn in gesprek met de netwerkbeheerders. Ook treffen we voorbereidingen om subsidies te gaan verlenen voor de aanleg van een eigen laadinfrastructuur op bedrijventerreinen, het nemen van mitigerende maatregelen, de aanschaf van generatoren, of als je bijvoorbeeld samen met de burens een laadinfrastructuur wilt gaan realiseren.

Ga in gesprek met de logistiek makelaar

En tenslotte: ga in gesprek met de logistiek makelaar. Ondernemers in Leiden en omgeving hebben de luxe dat er gratis adviesgesprekken worden aangeboden. Maak daar gebruik van! Bekijk samen met de logistiek makelaar welke aftrekmogelijkheden en subsidies er zijn, maar ook welke andere logistieke mogelijkheden je zou kunnen benutten. En heb je goede voorbeelden, laat het ons weten!

Kijk ook op www.doehetzero.nl. Deze website richt zich speciaal op het MKB.

Eric Jellema, opgavemanager duurzame mobiliteit gemeente Leiden, beleidsmatig verantwoordelijk voor de invoering van de ZE-zone

WE MOETEN HET SAMEN DOEN!

De invoering van de zero-emissiezone in Leiden is een logisch vervolg op de eerder ingestelde milieuzone voor vrachtverkeer (alleen toegankelijk voor emissieklasse 6). Daarnaast hangt de invoering van de zero-emissiezone nauw samen met andere programma's op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid van de binnenstad, zoals Autoluwe Binnenstad. De uitgangspunten zijn: kan het anders, kan het minder, kan het over water.

De zero-emissiezone is iets groter dan de milieuzone vrachtverkeer. Niet alleen het gebied binnen de singels, maar ook het Stationspleingebied (met uitzondering van de tunnel) valt binnen de zero-emissiezone. De zero-emissiezone geldt niet alleen voor vrachtauto's, maar ook voor bestelauto's.

In 2020 heeft de gemeente Leiden het principebesluit genomen om de zero-emissiezone in te voeren. Het Verkeersbesluit is nu in voorbereiding, inclusief het overgangsbeleid.

Convenant met alle partners

Er is een convenant afgesloten met (landelijke) ondernemers- en brancheorganisaties. Regelmatig zitten we met elkaar om de tafel om te praten over de invoering van de zero-emissiezone. Alle informatie delen we ook met de ondernemersverenigingen. Is het haalbaar, is het betaalbaar? We kunnen dit als gemeente niet alleen doen, we moeten dat met elkaar doen.

Belangrijke partners voor de invoering van de zero-emissiezone zijn de hubs, onze 'koplopers'. Zij bieden diverse zero-emissiediensten aan van vervoer per bakfiets tot overslagcentra buiten de stad.

www.oplaadpalen.nl

Daarnaast zijn we bezig zoveel mogelijk oplaadplekken te realiseren, door een snelle uitbreiding van het aantal laadpleinen en snellaadpalen. Daarmee gaan we eerste kwartaal van 2024 van start. Ook komt de infrastructuur voor evenementen beschikbaar voor laadstroom. Op www.oplaadpalen.nl staan alle laadpalen die er in Leiden zijn. Tot nu toe lopen we niet tegen netwerkcapaciteiten aan.

Zero-emissie beleid bij de gemeente zelf

De gemeente voert zelf ook verschillende zero-emissie maatregelen door. Het eigen wagenpark moet voldoen aan de zero-emissie richtlijnen. We lopen zelfs een beetje voor, want alle veegwagens zijn al elektrisch in Leiden, terwijl veegwagens in aanmerking komen voor een ontheffing. Ook is 'zero-emissie' een criterium bij inkoop en aanbesteding, bijvoorbeeld bij bouwprojecten in de stad.

Michael van Wijngaarden, logistiek makelaar

EEN ADVIES OP MAAT KAN ONDERNEMERS DUIZENDEN EURO'S SCHELEN

Logistiek makelaar Michael komt voor een gratis adviesgesprek langs op locatie bij ondernemers die met een bestel- of vrachtauto in de binnenstad van Leiden rijden. Dat doet hij niet alleen bij ondernemers uit Leiden, maar ook bij ondernemers buiten Leiden. Je moet wel zelf een adviesgesprek aanvragen via logistiekmakelaarzes@leiden.nl. Michael is een van de twee logistiek makelaars namens de gemeente Leiden.

Vraag een gratis adviesgesprek aan via logistiekmakelaarzes@leiden.nl.

Het adviesgesprek op maat gaat over:

- De zero-emissiezone. Wat valt er allemaal onder?
- De overgangsregeling. Wat is de leeftijd van het wagenpark van de ondernemer. Wat zijn de emissieklassen? Hoe lang mag je met welke wagen de binnenstad in rijden? Van welke vrijstellingen en ontheffingen kan de ondernemer gebruik maken?
- Ondernemers krijgen een elektrisch besteladvies op maat. Daarvoor is een speciale rekentool ontwikkeld. Als je overstapt op elektrisch rijden in dezelfde klasse, welke kosten krijg je dan? Aanschaf, financiering, onderhoud: wat is de afschrijving, wat zijn fiscale voordelen en mogelijke subsidies?
- Een goed advies kan een ondernemer veel geld schelen. In het e-besteladvies maken we een totale kostenberekening. Het besteladvies wordt afgesloten met een adviesrapport waarin alles staat dat is besproken met handige links en aanvullende informatie. De ondernemer krijgt de inlogcode voor de gemaakte online berekening. Ook krijgt de ondernemer een overzicht van alle beschikbare elektrische voertuigen op de markt.
- De actieradius en het logistieke gedrag van de onderneming. Veel ondernemers rijden nog geen 150 km per dag. Die kunnen wat bereik betreft gerust overstappen naar de huidige elektrische voertuigen. We kijken ook naar de belading. Wat vervoert een onderneming per dag? Soms blijkt dat je ook met een wat kleiner voertuig uit de voeten kunt. Dat is handige informatie bij de overstap naar elektrisch rijden.
- Oplaadoplossingen. Hoe ga je de auto van energie voorzien? Waar sta je stil, is er in de buurt een mogelijkheid om bij te laden? De oplaadmogelijkheden nemen toe. Wat betekent elektrisch rijden voor de energievoorziening op de eigen locatie?
- Subsidies en aftrekposten. De SEBA-aanschafsubsidie wordt alleen nog in 2024 verstrekt. MIA biedt korting op de winstbelasting. De hoogte van de korting wordt mede bepaald door de rechtsvorm en het belastingpercentage van de onderneming. KIA is een aftrekpost op de winst. Wie volledig gebruik maakt van de subsidies kan duizenden euro's besparen aan fiscaal voordeel. Dat kan soms oplopen tot 20 procent op fiscaal voordeel op een nieuw aangeschafte auto.

- Een vergelijking van de kosten tussen elektrisch rijden en rijden op diesel. De aanschafkosten van elektrisch rijden zijn hoger, maar een dieselauto wordt in 2025 duurder door de afschaffing van de BPM. De verzekering voor een elektrisch voertuig is hoger, maar de onderhoudskosten liggen lager. De motorrijtuigenbelasting voor elektrisch rijden wordt vanaf 2025 geleidelijk hoger. Elektriciteit kost minder dan brandstof, afhankelijk van het laadprofiel. Zeker als op eigen terrein 's nachts wordt opgeladen.
- Kan het ook anders? Omdenken! Wat zijn kansrijke alternatieve opties voor efficiënte stadslogistiek? Hier is een aantal partijen al actief mee bezig. City Hub, Logi Connekt en MOSS. hebben aan de rand van de stad overslagcentra en brengen de goederen zero-emissie de stad in. Circle Line Logistics zorgt voor duurzaam elektrisch vervoer over water. Groen Collect en de Inzamelhelden halen gescheiden afval op bij de horeca. Daar maken al verschillende partijen binnen Leiden gebruik van.
- Samen kijken we wat voor de ondernemer de meest kansrijke oplossing is om het aantal vervoersbewegingen te reduceren. Er zijn 9 mogelijke oplossingen voor efficiënte stadslogistiek.
- Het Probeertegoed. Ondernemers ontvangen 10 unieke codes voor eenmalig gratis gebruik van de diensten van logistieke dienstverleners, zoals overslagcentra en vervoer per fiets of over water.
- Een nieuw product, dat de logistiek makelaar aanbiedt, is de Quickscan. Dit is voor bedrijven die zijn gevestigd in de zero-emissiezone. Op locatie wordt gekeken naar de facilitaire stromen: contracten, ontvangst, mogelijkheden om te gaan bundelen etc.

Michael sluit af met twee tips:

- Probeer waar mogelijk je leveranciers te informeren.
- Breng fasering aan in het overgaan naar elektrisch rijden. Denk ook aan leasen.

VRAGEN VAN ONDERNEMERS EN ANTWOORDEN

1. Maakt het uit voor de toegang tot de zero-emissiezone of een bestelauto op diesel geregistreerd staat als 'privébezit'? Dus wel met grijs kenteken, maar niet genietend van de fiscale voordelen van een 'auto van de zaak'?

Voor particuliere voertuigen geldt de zero-emissiezone niet. Je moet wel kunnen aantonen dat het voertuig niet zakelijk wordt gebruikt. Bijvoorbeeld doordat je niet geregistreerd bent bij de KvK en dat je een hoog tarief MRB betaalt. Dat kan wel consequenties hebben voor eventuele fiscale voordelen.

2. Ik ben een ondernemer en werkzaam in de binnenstad. Mijn leeftijd is nu 62 jaar. Ik ga niet over tot de aanschaf van een kostbare zero-emissie bedrijfswagen gezien mijn leeftijd. Bestaat er in mijn geval de mogelijkheid tot een ontheffing?

Als je bijna met pensioen gaat (en geen opvolging hebt), kunnen we niet verwachten dat een dergelijke investering wordt gedaan. Voor zulke gevallen is de hardheidsclausule, waarmee gemeenten maatwerk kunnen bieden.

3. Kan ik met een personenauto met geel kenteken in combinatie met een aanhangwagen werkzaamheden in de binnenstad uitvoeren? Kan ik een ontheffing krijgen als ik bijvoorbeeld op de Breestraat moet werken?

Voor personenauto's geldt de zero-emissiezone niet. De zero-emissiezone geldt alleen voor zakelijk gebruikte bestel- en vrachtauto's. (Doe de kentekencheck op www.opwegnaarzes.nl). In de Breestraat gelden wel de regels voor de autoluwe binnenstad, waardoor er voor werkzaamheden een (dag) ontheffing bij de gemeente moet worden aangevraagd.

4. Er zijn nu geen elektrische voertuigen die 3500 kg en 7200 kg kunnen trekken. Ik wil best investeren alhoewel de kosten eigenlijk ook te hoog zijn. Wat gaan jullie hieraan doen?

Als een elektrisch alternatief niet op de markt is, kun je ontheffing aanvragen.

5. Als je een ontheffing krijgt, hoelang blijft die dan geldig?

Dat hangt van de ontheffing af; het maximum is een jaar. Kijk op www.leiden.nl/bevoorradenzonderuitstoot voor meer informatie.

6. Hoeveel gaat een ontheffing kosten?

Het is nog niet exact bekend hoeveel een ontheffing via het Centrale Loket Ontheffingen gaat kosten. De verwachting is dat de kosten vergelijkbaar zullen zijn met de huidige kosten voor ontheffingen voor de milieuzone vrachtverkeer in Leiden. Let op: een ontheffing via het centrale loket is geldig in alle steden in Nederland. Je hoeft maar één keer te betalen.

7. Maakt het nog verschil of je een bestel- of vrachtauto op diesel of benzine hebt?

Nee, beiden mogen in 2025 niet de milieuzone inrijden.

8. Een van de mitigerende maatregelen is dat dieselgeneratoren kunnen worden ingezet om voertuigen op te laden. Is dit een serieuze optie?

Dat klopt. Dit is een landelijke maatregel. In Leiden is er het beleid om dieselaggregaten zoveel mogelijk uit de stad te weren. Wij zijn geen voorstander van deze maatregel en zullen dit aan het ministerie laten weten.

9. Wat valt er onder de ondersteunende/stimulerende zaken waarvoor het Rijk subsidies verleent?

*Kijk op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland:
<https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/mia-vamil/ondernemers/mobiliteit>*

Van de SEBA kun je alleen nog in 2024 gebruik maken. AanZET, is een subsidie voor het aanschaffen van zero-emissie vrachtauto's. Daarnaast kun je gebruik maken van belastingvoordelen via de MIA en Vamil. Subsidiereregelingen voor het realiseren van laadinfrastructuur zijn nog in voorbereiding.

10. In de politiek vindt nu een verschuiving plaats. Kan dit nog gevolgen hebben voor de invoering van de zero-emissiezones?

De mogelijkheid om vanaf 1 januari 2025 een zero-emissiezone in te voeren is al verankerd in de wetgeving. Het is nu aan de gemeente om de zone daadwerkelijk in te stellen door het vaststellen van het verkeersbesluit. De landelijke politiek heeft hier in principe geen invloed meer op.

11. Is dit webinar terug te kijken door ondernemers/andere belanghebbenden? En kunnen we de presentaties ontvangen?

Ja, het webinar wordt opgenomen en er wordt een verslag gemaakt. Wie zich voor het webinar heeft aangemeld, ontvangt het verslag de tweede week van januari per e-mail. De link naar het webinar komt op leiden.nl/bevoorradenzonderuitstoot.

12. Wat gaan gemeenten doen met de huidige ontheffingen voor voertuigen van 7,5 ton; kunnen ondernemers ervan uitgaan dat deze verstrekt blijven worden?

Ja en nee. Ontheffingen die zijn verstrekt, lopen door tot het einde. We zijn wel aan het kijken naar de belasting van kades en bruggen in Leiden. Her en der gaat er een vrachtwagenverbod komen. Dit zullen we zo snel mogelijk aankondigen via het Verkeersbesluit. Er gaat dus wel iets veranderen in de binnenstad.

13. Kunnen de ondernemers uit de buurgemeenten ook gebruik maken van de gratis adviesgesprekken met de logistiek makelaar? Zoals ondernemers uit Voorschoten?

Jazeker. In januari '24 zullen alle ondernemers uit de buurgemeenten die in bezit zijn van een bestel- of vrachtauto (N1, N2, N3) een brief ontvangen over de invoering van de zero-emissiezone. Daarin zal ook het aanbod staan, dat ondernemers die met hun bestel- of vrachtauto in de binnenstad van Leiden moeten zijn, een gratis adviesgesprek kunnen aanvragen.

14. Uit de horecapilot die in Leiden is gedaan, blijkt dat veel leveranciers van buiten de regio komen. Hoe worden zij geïnformeerd? Worden ondernemers/bedrijven die landelijk actief zijn ook schriftelijk geïnformeerd?

Alle ondernemers die in bezit zijn van een bestel- of vrachtauto (tot emissieklasse 4) hebben in november van de RDW een brief ontvangen met informatie over de komst van de zero-emissiezone. Ondernemers met een bestel- of vrachtauto uit een hogere emissieklasse krijgen pas later een brief, omdat zij langer toegang hebben tot de zero-emissiezone.

Voor de horecaondernemers en hun de leveranciers wordt een apart communicatietraject opgezet.

15. Als een ondernemer goederen levert in meerdere zero-emissiezones (andere gemeenten), kunnen zij dan in 1 aanvraag bij het centraal loket ontheffingen van alle desbetreffende gemeenten krijgen? Zit er een maximum aan die ontheffingen?

Ja, dat is in principe 1 aanvraag; de details wat betreft het maximum zijn nog niet bekend.

16. Is de gemeente Leiden niet bang dat ondernemers naar de buurgemeente verhuizen vanwege de te maken kosten en rompslomp? En vanwege de slechte toegankelijkheid?

Nee, de zero-emissiezone wordt op termijn overal ingevoerd. Dus kun je er maar beter op tijd mee beginnen. Bovendien kun je nu gratis advies krijgen, het Probeertegoed gebruiken, en gebruik maken van allerlei subsidieregelingen.

17. Is er, na een gesprek met de logistiek makelaar, nog andere mogelijkheden voor verbreding van horizon?

Het gesprek met de logistiek makelaar levert een advies op. Daarin zitten veel aanknopingspunten voor de ondernemer om mee aan de slag te gaan. De implementatie moet de ondernemers zelf doen. Na half jaar neemt de logistiek makelaar weer contact op om te vragen hoe het ermee staat.

Nadat het advies is gegeven, kan de logistiek makelaar nog wel helpen om connectie te maken met de logistieke dienstverleners die vallen onder het Probeertegoed. Ook kan hulp worden geboden bij het aanvragen van subsidies.

18. Voor een zzp-er in onderhoud ('kleinbouw') met veel klanten in de stad (dus geen uitwijkmogelijkheden) is deze investering niet op te brengen. Niet alleen de aanschaf van een bus (vergelijkbare bus met die nu gebruikt wordt vereist een investering van 70.000,-) maar ook de noodzaak voor een groot rijbewijs i.v.m. gewicht van de bus. Dit is nauwelijks terug te verdienen en de houding van de gemeente o.a. 'klusbus wordt klusbakfiets' helpt hier niet bij. Er wordt veel gesproken over bevoorrading, MKB etc., maar er is, ons inziens (te) weinig aandacht voor de zelfstandigen die tussen wal en schip vallen.

Als het aantoonbaar niet haalbaar is om de transitie naar zero-emissie te maken, geldt een ontheffing. Er wordt nu een lobby gevoerd om het B-rijbewijs te gedogen in dit soort gevallen.

Neem contact op met de logistiek makelaar via logistiekmakelaarzes@leiden.nl. Hij kan in een gratis adviesgesprek met u meedenken en een advies op maat aanleveren.

19. Klopt het dat de subsidiepotjes snel op zijn?

Het klopt dat in het afgelopen jaar sommige subsidies in augustus al op waren. Hoeveel subsidie er in 2024 beschikbaar komt, is nog niet bekend. Het advies is wel om subsidieaanvragen in het eerste half jaar te doen.

20. De nieuwe Europese verordening voor de uitrol van laadinfrastructuur is vastgesteld. De Alternative Fuels Infrastructure Regulation (AFIR) gaat in op dinsdag 3 oktober 2023. De AFIR moet het aanbod aan openbare laadpunten verbeteren en elektrisch rijden in Europa makkelijker maken. Gaat Nederland daaraan voldoen? En gaat dat lukken, ook gezien de netwerkcongestie?

Ja, dat is wel de bedoeling. Er komt een implementatieplan.